

prima instanță: Curtea de Apel Chișinău
jud. I. Cimpoi, N. Simciuc, L. Popova

dosarul nr.2r-909/16

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

16 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul:

Tamara Chișca - Doneva

judecătorii:

Galina Stratulat, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de avocatului Eduard Melnic în interesele lui
Evgheni Caproș, Serghei Nicolaev,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2016, prin care
au fost admisă cererea lui Gheorghe Donici cu privire la scutirea de la plata taxei de
stat,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de societatea cu
răspundere limitată „Dewax” împotriva lui Evgheni Caproș, Serghei Nicolaev și
Gheorghe Donici cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material
cauzat, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La 11 august 2015, SRL „Dewax” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Evgheni Caproș, Serghei Nicolaev, Gheorghe Donici cu privire la
încasarea în mod solidar a prejudiciului material cauzat prin furt în mărime de 421653
lei, a prejudiciului din neachitare din furt în mărime de 260887,69 lei și a cheltuielilor
de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, în anul 2011, la societatea cu Răspundere
Limitată „Dewax” a fost depistat lipsa de materiale, bunuri. La 24 mai 2011, a fost
efectuată inventarierea unde s-a stabilit lipsa de marfă în sumă 421653 lei.

Menționează că, prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău nr. 1-177/2012 din 3 decembrie 2012, Evgheni Caproș și Serghei Nicolaev au fost declarați vinovați în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin.(4) Cod penal.

Afirmă că, la 14 ianuarie 2013 a fost efectuat de către „Mălai Expertize - Consulting" un raport de expertiză cu nr.01/01, potrivit căruia la Societatea cu Răspundere limitată „Dewax" a fost constatată lipsa de mărfuri în valoare de 414 200,32 lei.

Explică că, în urma acțiunilor prejudiciabile ale pârâților i-au fost aduse prejudicii materiale în sumă de 414200,32 lei.

Relatează că, prin sentința sus enunțată, acțiunea civilă înaintată în cadrul procesului penal de către Societatea cu Răspundere Limitată „Dewax", a fost admisă în principiu, urmând ca instanța de judecată să se expună în ordinea procedurii civile.

Statuează că, multiplele tentative de aplanare a conflictului între părți pe cale amiabilă au dus la eșec. Indiferența și neglijența pârâților generează neonorarea în continuare a obligațiilor.

Susține că, pârâții nu au achitat prejudiciul cauzat și din aceste considerente îi datorează și dobânda de întârziere din 24 mai 2011 până la momentul depunerii acțiunii.

La 26 aprilie 2016, a fost înaintată cererea de modificare și majorare a pretențiilor din acțiunea inițială solicitând dobânda de întârziere în sumă totală de 346214,46 lei, calculată din 24 mai 2011 până la 26 aprilie 2016 (f.d.220-222).

La 26 mai 2016, prin intermediul cancelariei Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău, a parvenit cererea de modificare și majorare a pretențiilor, prin care s-a majorat cuantumul dobânzii de întârziere, solicitând suma de 355497,08 lei, calculată din 24 mai 2011 până la 31 mai 2016 (f.d.227-228).

Solicită încasarea în mod solidar de la Evgheni Caproș, Serghei Nicolaev, Gheorghe Donici a prejudiciul cauzat prin furt în mărime de 421653 lei, care constă din prejudiciul efectiv de 260887,69 lei, dobânda de întârziere în sumă de 355497,08 lei și cheltuielile de judecată pentru asistență juridică în sumă de 29 000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 07 iunie 2016, acțiunea înaintată de SRL „Dewax" a fost admisă parțial.

A încasat în mod solidar din contul lui Evgheni Caproș, lui Serghei Nicolaev și lui Gheorghe Donici în beneficiul SRL „Dewax", suma prejudiciului material cauzat în mărime de 339507,21 lei, dobânda de întârziere pentru perioada 06 mai 2015 - 31 mai 2016 în sumă de 97103,71 lei, iar în total 436610,92 lei.

În rest, cerințele privind încasarea în mod solidar a prejudiciului material cauzat, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

A încasat în mod solidar din contul lui Evgheni Caproș, Serghei Nicolaev și Gheorghe Donici în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 13098,32 lei.

La 22 iunie 2016, Gheorghe Donici a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe.

La 27 iunie 2016, avocatul Eduard Melnic în interesele lui Serghei Nicolaev a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 07 iunie 2016.

La 05 iulie 2016, avocatul Eduard Melnic în interesele lui Evgheni Caproș a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 07 iunie 2016.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2016, nu s-a dat curs cererilor de apel declarate de Gheorghe Donici, avocatul Eduard Melnic în interesele lui Serghei Nicolaev și în interesele lui Evgheni Caproș.

A comunicat lui Gheorghe Donici, Serghei Nicolaev și lui Evgheni Caproș despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 9823,74 lei, fiecare, stabilindu-le un termen până la data de 29 septembrie 2016, ora 12.10.

La data de 29 septembrie 2016, în ședința instanței de apel, Gheorghe Donici a depus apelul motivat, la care a anexat ordinul de plată a taxei de stat în mărime de 1000 lei și a înaintat o cerere cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat, invocând că se confruntă cu greutăți financiare puse doar în sarcina sa, având în vedere că are un salariu de 2500 lei, doi copii minori la întreținere, iar soția sa Tatiana Donici nu este angajată în câmpul muncii.

De asemenea, în ședința instanței de apel, avocatul Eduard Melnic în interesele apelanților Serghei Nicolaev și Evgheni Caproș a depus apelurile motivate, în cuprinsul cărora a formulat cerințe de scutire de la plata taxei de stat la depunerea cererilor de apel, invocând că scutirea în temeiul legii a reclamantului-intimat de la plata taxei de stat la depunerea prezentei acțiuni, creează o situație privilegiată a acestuia în raport cu pârâții-apelanți, care sunt obligați să achite taxa de stat la depunerea apelului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2016, a fost admisă cerea înaintată de Gheorghe Donici privind scutirea de la plata taxei de stat la declararea apelului, fiind dispusă scutirea parțială de la plata taxei de stat în mărime de 8823,74 lei.

A respins cererea avocatului Eduard Melnic în interesele apelanților Serghei Nicolaev și Evgheni Caproș cu privire la scutirea de la plata taxei de stat în pricină.

Nu a dat curs cererilor de apel și a comunicat apelanților Serghei Nicolaev și Evgheni Caproș despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 9823,74 lei fiecare.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la data de 07 octombrie 2016, Eduard Melnic, în interesele Serghei Nicolaev și Evgheni Caproș a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate cu dispunerea scutirii integrale de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, Serghei Nicolaev și Evgheni Caproș, nu sunt angajați în câmpul muncii și nu dispun de un venit stabil, iar suma de 9823,74 lei este una substanțială pentru a fi achitată la moment și constituie unicul impediment la realizarea unui recurs efectiv, conform art. 2 și art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, aceasta urmează a fi scutită integral de la plata taxei de stat.

Mai menționează că, suma dispusă pentru achitare este una considerabilă iar Serghei Nicolaev și Evgheni Caproș este în imposibilitate de a achita această sumă deoarece nu dispun de careva venituri.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, instanța de recurs constată că, recursurile declarate la data de 07 octombrie 2016 de către Eduard Melnic, în interesele Evgheni Caproș și recursul declarat la data de 07 octombrie 2016 în interesele Serghei Nicolaev, împotriva încheierii Curții de Apel din 29 septembrie 2016, au fost depuse în termenul prevăzut de lege.

Conform art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind cererile de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursurile declarate de Eduard Melnic, în interesele lui Evgheni Caproș și Serghei Nicolaev din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei – motiv pentru care de către Colegiu este considerată legală și întemeiată.

Potrivit materialelor cauzei, Eduard Melnic, în interesele Serghei Nicolaev și Evgheni Caproș a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 07 iunie 2016 (f.d. 33-47, 48-62, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29.09.2016, a fost respinsă cererea privind scutirea de la achitarea taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel, fiind comunicat apelanților despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 9823,74 lei fiecare, până la 03 noiembrie 2016 (f.d. 83-88, vol. II).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

Potrivit art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, Colegiul constată că apelanții la depunerea apelului împotriva hotărârii Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 07 iunie 2016 nu a achitat taxa de stat.

Potrivit art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Astfel, legea sus enunțată, admite cazuri în care instanța judecătorească, în funcție de condițiile unui participant la proces, este în drept să scutească de plata taxei de stat participantul care se încadrează în condițiile enumerate de art. 85 CPC.

În speță, apelanții au depus cererea de apel fără a achita taxa de stat, dar au solicitat scutirea de la plata taxei de stat din considerentul imposibilității achitării acesteia ca consecință a stării financiare precare.

La caz, Colegiul constată că instanța de apel corect a conchis că apelanții, înaintând cererea de apel împotriva hotărârii instanței de fond, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, însă nu a anexat careva înscrisuri probatoare în acest sens (f.d. 33-47, 48-62, vol. II).

Din considerentele menționate, Colegiul apreciază critic afirmația recurenților precum că starea materială este dificilă.

În același timp, Colegiul menționează că, având la bază prevederile art. 85 alin. (4) CPC, instanța de judecată dispune exclusiv de dreptul de a scuti de la plata taxei

de stat, iar uzarea de acest drept este la latitudinea instanței, fiind legată doar de motivele și probele invocate de solicitant în acest sens.

Astfel, faptul că instanța de apel nu a admis cerința apelanților de scutire a plății taxei de stat, nu poate fi apreciată ca încălcare a prevederilor legale, cu atât mai mult că această soluție conține la bază motive întemeiate.

La fel, Colegiul ține să menționeze că, cu cerere de apel s-a adresat și Gheorghe Donici, care a achitat taxa de stat în mărime de 1000 lei și a solicitat scutirea parțială a taxei de stat anexând la cerere un set de probe ce confirmă faptul imposibilității achitării taxei de stat integral (f.d. 63-71 vol.II).

Or, printr-o eventuală admitere a cerinței înaintate de Eduard Melnic, în interesele Serghei Nicolaev și Evgheni Caproș privind scutirea de la plata taxei de stat, se v-a încălca principiul egalității armelor în proces și principiul egalității în fața legii, deoarece, în situații identice, părțile oponente vor fi tratate diferit.

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect nu a admis cerința de scutire a plății taxei de stat și nu a dat curs cererilor de apel, or, apelanții nu s-a conformat dispozițiilor legale ce reglementează procedura de contestare cu apel.

Astfel, în cauza *SRL Tudor - Comerț vs. Moldova*, Curtea a reiterat că articolul 6 §1 nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță. Cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, atunci procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție. Curtea a constatat că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârilor instanțelor de fond, instanța de apel este în drept să limiteze dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde legislației în vigoare.

La caz, Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

De altfel, instanța europeană a relatat în practica sa constantă că, dreptul la o instanță nu este absolut.

În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteză că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (*Tolstoy – Miloslavsky vs. Regatul Unit*), dar această restricție se impune a fi una justificată, generată de situația celui ce recurge la calea de atac, dar și conformă normelor care guvernează accesul la justiție.

În acest context, argumentele invocate de Eduard Melnic, în interesele lui Serghei Nicolaev și Evgheni Caproș nu se încadrează în temeiurile de casare a încheierii recurate.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată netemeinicia motivelor invocate de către recurent în cererea de recurs.

în conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Eduard Melnic, în interesele Ludmilei Niculcea și recursul declarat de Serghei Nicolaev și Evgheni Caproș.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de societatea cu răspundere limitată „Dewax” împotriva lui Evgheni Caproș, Serghei Nicolaev și Gheorghe Donici cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material cauzat, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorii

Tamara Chișca – Doneva

Galina Stratulat

Nicolae Craiu